

گیلان

گیلان، سرزمین پرماجرا و پر از رنگ و نشاط است. منطقه‌ای از مین‌های گه‌به‌به‌سرسبز مشهور است و هم به زیبایی‌های عجیب و غریبش، گیلان، نواها و سازهای مخصوص به خود دارد که اصیل آنها را بشنود، حیرت می‌کند که اصیل جقدر هنر موسیقی یا آب‌هوا و یک جاذبه خاص سازگاری دارد. شاید در عرصه عمومی با سرنال مشهور این استان موسیقی گیلانی به گوش بسیار از مردم ایران رسید و صدای مرحوم فریدون پورضیابینتر شنیده‌شد که جقدر، لبله‌نوعی (بی سرنال، کرنا، نی، لیک، نازاره و دایره) از سازهای اصلی این منطقه از ایران است. موسیقی گیلانی بیش از هر دستگاه دیگری در شور و دشتی اجرا می‌شود؛ البته مقامها و آوازهای زیادی نیز در چهارگاه و شوشتری دارد. یکی از گوشه‌های موسیقی مشهور موسیقی گیلانی در گذشته در موسیقی رسمی دستگامی ایران به کار گرفته شده است. موسیقی گیلانی را علاوه بر فریدون پورضیابینتر، ناصر سعیدی نیز می‌تواند دنبال کنید و به بهترین مجموعه‌ها از موسیقی گیلانی برسید. مجال است این موسیقی را بشنود و تجربه‌ای به‌شینه‌مانند چیزی بیفزاید.

موسیقی یا آب‌هوا و یک جاذبه خاص سازگاری دارد. شاید در عرصه عمومی با سرنال مشهور این استان موسیقی گیلانی به گوش بسیار از مردم ایران رسید و صدای مرحوم فریدون پورضیابینتر شنیده‌شد که جقدر، لبله‌نوعی (بی سرنال، کرنا، نی، لیک، نازاره و دایره) از سازهای اصلی این منطقه از ایران است. موسیقی گیلانی بیش از هر دستگاه دیگری در شور و دشتی اجرا می‌شود؛ البته مقامها و آوازهای زیادی نیز در چهارگاه و شوشتری دارد. یکی از گوشه‌های موسیقی مشهور موسیقی گیلانی در گذشته در موسیقی رسمی دستگامی ایران به کار گرفته شده است. موسیقی گیلانی را علاوه بر فریدون پورضیابینتر، ناصر سعیدی نیز می‌تواند دنبال کنید و به بهترین مجموعه‌ها از موسیقی گیلانی برسید. مجال است این موسیقی را بشنود و تجربه‌ای به‌شینه‌مانند چیزی بیفزاید.

گل‌گشتی در قوع موسیقی نواحی مختلف ایران (بخش چهارم)

آواهایی از خلیج فارس تا کناره‌های دریای مازندران

ایران سرزمینی گهن است که آوازه هنر و فرهنگ آن تمامی دنیا را نور دیده در هیچ جشنواره معتبر بین‌المللی امکان ندارد. موسیقی ایران تابنده موسیقی نواحی مختلف ایران، بسیاری و پاستای هستند و هر کدام ظرفیت‌های بسیار بالایی دارند. موسیقی نغمه نغمه این سرزمین شیفته‌ای است از خراسان تا استان واز آذربایجان تا کرانه‌های خلیج فارس با ما باشد، تا شمارا با دنیای از موسیقی متنوع ایران آشنا کنیم. بخش چهارم را می‌خوانید.

ترکمنی

جایی در شرقی ترین نقطه از کرانه‌های دریای مازندران، موسیقی ترکمنی به عنوان یک نوع از موسیقی نواحی رواج و رونق بسیار دارد. موسیقی که مخصوص قوم ترکمن است و ترکمن‌زبانان ایرانی، بسیار آن را دوست دارند. یک پار لوتی این موسیقی را در کنار لباس‌های رنگارنگ ترکمنی و اسب‌های تیزپا نشان می‌دهند. دیگر امکان ندارد باقی از این موسیقی نگیند. این موسیقی علاوه بر اینکه در مناطق ترکمن صحرای گنبد کاووس و اق‌اقیه دارد، در بخش‌هایی از خراسان شمالی و شرق استان مازندران نیز مورد توجه است. البته در بین کشورهای همسایه نیز در ترکمنستان و قزاقستان به موسیقی ترکمنی توجه ویژه دارند. این موسیقی منحصر به فرد در مقام‌های موسیقی ترکمنی و در چهار دستگاه ارائه می‌شود: تشنید، قرق‌لار، و عقیق و نوابی. از سازهای اصلی این نوع موسیقی، می‌توان به دو تار ترکمنی به عنوان اصلی‌ترین و اساسی‌ترین آهنگساز و همچنین گمجه‌تر که ویژگی‌های موسیقی گویه‌ای نیز در سازهای موسیقی نواحی ترکمنی محسوب می‌شود، اگر آثار هنرمندان بزرگان این موسیقی چون نظری محجوبی را دنبال معتمدن هسمن که دنیایی از نغمه و نوا و زیبایی ترکمنی را بسازد خواهید کرد.

هرمزگان

در کناره‌های خلیج فارس، استان پشاور زیبای به نام هرمزگان، مامن دریایی بی‌کرانه از آواها و نواهای ایرانی است. موسیقی هرمزگانی همه نوع نواهایی دارد از غم و شادی تا کار و تفریح. موسیقی هرمزگانی برای هر حالتی از زندگی می‌تواند عرض اندام کند. برای همین ظرفیت‌های نوازندگان موسیقی مختلف تلاش می‌کنند تا نغمه‌ای یک‌گانه تلفیقی با موسیقی هرمزگانی داشته باشند و شور و نوای حرارت و روح‌گامی از نواهای خود بهره‌برند. از سازهای مهم این نوع موسیقی ایران می‌توان به عود، سرنال، جوده، مار ساز و نی آتین می‌توان اشاره کرد. جالب آنجاست که به دلیل شرایط اقلیمی و تجاری این استان، موسیقی آتش نیز با موسیقی کشورهای جنوب عمان و برخی کشورهای شمال آفریقا و شام آفریقا نواهایی دارد. یکی از موسیقی‌های هرمزگانی را شنیده‌اید. پیشنهاد می‌کنیم گزای یکی از این نوع از موسیقی ایرانی چون خالوقنبر را دنبال کنید.

آشنایی با موسیقی نواحی ایران

یکی از کتاب‌های معتبری که دهه‌ها پیش از سوی پژوهشگران حوزه موسیقی نواحی ایران و مردم شناسان نوشته شده، اثری است به نام «آشنایی با موسیقی نواحی ایران» نوشته هوشنگ جاوید. حالا یک اتفاق جالبی پیش آمده و سوره مهر، این کتاب را به همراه نمونه‌های صوتی، به صورتی بسیار دلچسب و جذاب به یک ایلیکشن تبدیل کرده است. یعنی هر بخش از متن اثر، نمونه صوتی دارد. این شیوه از کتاب خواندن مخصوص برای هنرهای مختلف هدفگانه به قدری جذاب است که فکر نمی‌کنیم اگر یک بار این جذابیت را تجربه کنید، راهی از آن برانتان ممکن باشد. درباره این کتاب - ایلیکشن آمده است: «این کتاب در ۱۳ فصل به بررسی موسیقی نواحی ایران چون: موسیقی ترکی، کردی، نغمتاری، مازندرانی، خراسان، سیستان و... می‌پردازد. موسیقی نواحی ایران در واقع به طور گویا به بررسی ناز بیخه موسیقی مناطق ایران، نغمتاری، سازها، ملودی‌ها، دستگاه‌های موسیقی و بزرگان موسیقی این مناطق پرداخته و ریشه‌ها و لابل تاریخی و اجتماعی و روش‌های ساز و آواز در حوزه موسیقی را مورد توجه قرار می‌دهد.» شما با خیال راحت و آسوده و به طور گام‌گام با یکی از نوآیندهای این کتاب - ایلیکشن را روی لحن هنرمانند لایو کنید و بهره‌برید.

ساجی

کتاب خاطرات به نام «ساجی» یک کتاب گویا و بسیار خواندنی است. «ساجی» روایت مقاومت و زنان در یکی از سخت‌ترین دوره‌های تاریخی کشورمان، یعنی دوران دفاع مقدس است. سرنال پورزاده و وانگر این کتاب مخاطب را به دنیایی از مرزها و بیخه‌های انسانی می‌برد. کتاب سرشار از احساس است و ایستادگی با پای جان را با تمام وجود نشان می‌دهد. خواندن این کتاب، شمارا به دورانی دیگر و آدمی‌های از جنس دیگر می‌کند. این کتاب، فدائی و شایسته برای یادگاری هونی، ایالات و واژه‌ها است که این آثار را مطرح کرده و مورد واکاوی قرار می‌دهد. اگر «ساجی» سخن از جنگ است، اما این خیابان‌ها و تلک‌ها هستند که دیده می‌شوند. بلکه این چشم‌ها و اشک‌ها هستند که در نطق کتاب مخاطب بیننده‌اند. پشت جلد این کتاب آمده است: «در ساجی جنگ، تعمیلی، یک نگاه انسانی و ستاره، روایت می‌شود. سرنال پورزاده زای این کتاب، هرگز فکرش را هم نمی‌کرد که روزی جنگ وارد خانه‌اش شود. او بدون سلاح می‌خواهد از گمان و خاوندان دفاع کند و بسیاری از اقدامات شهیدی می‌شوند. وقتی همه چیزش را از دست می‌دهد، همچنان در پایان کتاب به پاس‌سازی خوشتر امید دارد.» نویسنده این کتاب که نسخه الکترونیکی آن را با قیمت بسیار مناسبی می‌تواند در یافت کنید، به سرنال پورزاده است.

برگزیده اشعار سبک هنری

با ظهور دولت صفوی در ایران در اواخر قرن ۹ هجری خورشیدی، اندک اندک سبک‌های هنری و ادبی جدیدی با به دنیای هنری و فرهنگ ایران زمین گذاشت. خط نستعلیق رونق گرفت. نقاشانی مانند سلطان محمد و رضا عباسی، رنگ و جلای دیگری به نقاشی ایرانی دادند و خلاصه در ادبیات و شعر هم تحولات بسیار عمیقی پیش آمد. تا پیش از آنکه سبکی به نام «هنری» در شعر ایرانی خودنشان دهد، سبک پیشین عرفانی نام داشت که از شعرای مشهور می‌توان به حافظ، سعیدی، سنایی، عرفی و واحدی، مرادغای اشراقی، کریم‌الله اشراقی، سبک‌های سبک عرفی، اندک اندک سر بر آوردند و به بزرگان چون صائب تبریزی، کتیم کاشانی، بیدل دهلوی و... تبدیل شدند. احتمالاً خیلی‌ها کمتر با شعر سبک «هنری» در ارتباط هستند و آن را می‌خوانند. شاید بسیاری از شاعران این سبک را حتی نشناسند، اما جمعاً شعرمان در کتاب هرگز نده اشعار صائب و دیگر بزرگان مشهور هنری «کار مخاطب را بسیار آسان کرده است. ابیات منتخب این کتاب هرگز نمی‌تواند یک قطعه مر و آرد هستند که خواننده در خوشش آنها را خواهد دید. در این کتاب علاوه برگزیده اشعار صائب، گزیده اشعار شاعرانی چون: کتیم کتیمی، سلیم پورنایی، عرفی شیراز، نظری، شمشیری، طالب آملی، صبحی، هنری، غنی، کسمری، بیدل دهلوی و حزن لاهیجی دیده می‌شود.

آشنایی با سه محصول فرهنگی-هنری که دنبال کردنشان بسیار ارزشمند است

از شعر تا خاطره جنگی

دنیای فرهنگ و هنر، دنیایی بی‌انتهاست و هر چه در آن گردش کنیم، به پیش‌پا نی‌نخواهیم رسید. چند سال است که در نشر به خودتان گوسیده می‌آید. برای معرفی زندگی از این دنیای زیبا و هر از رنگ‌ها غایت کنیم. این هفته می‌خواهیم به شما سه محصول فرهنگی-هنری را معرفی کنیم که بهره‌برندگان آنها بسیار ساده‌دل و زینت‌اند. یکی ایلیکشن بسیار جالبی از حوزه موسیقی نواحی ایران، یک کتاب خاطرات سرنال و دلچسب و یک گزیده اشعار در سبک هنری که خواندن آن هوس را سرتان می‌برد. با ما باشید.